

פסח - עליון 218 מלפני
מאור: פנימא יתקא גאליגאלין

1) א"י י"ג - פסח על פסח

אָחַד מִי יוֹדֵעַ.

אָחַד אֲנִי יוֹדֵעַ. אָחַד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרְץ.

מנהגם אז להתפלל בו ערבית מבעור"י והיו אוכלין מיד כשתחשך, ולכן קראו את שמע אחר סיום ההגדה כדי לצאת י"ח ק"ש בזמנה, ועל ק"ש זה יסדו השיר אחד מי יודע, ואולי יסדו השיר כדי שעל ידו לא ישכח איש לקרא את שמע, ורק אחר שנשתנה המנהג שמתפללין ערבית של ליל פסח בזמנה פסקו מלאמר ק"ש אחר ההגדה, ואומרים רק הפיוט א' מי יודע. (רבי שלמה אהרן וורטהימר זצ"ל)

2) פסח על פסח - פסח על פסח
קפסל

אָחַד מי יודע וכו' ביום זה וגם סד גדי' אחר שחלא
גנח בין חמלי בית שחודש נבראש ולס נודע מי
סול פסחטרו * וקנעו לאומרו נליל שיחורים * וסודר גריך
סעס כי סול חומיז וסול פמק * וגם לחס קנעו לאומרו
נלילי כסמים * ודי' אחרו סלק' * וקף סלקי אחרס נכסי *
ואומר סאלי י"ג דברים סס נסיני' סעס על י"ג דברים ססיד
על סגנש נשגש עאס דימו עד נמיס' ארץ ישראל *

3) קפסל 4) אזור הקפסל

אחד מי יודע. חידה הקדמונים ו'ל להייר אה התינוקות מכנהם ולהטיקם נמילי דמיא לקיים מה שנאמר והגדה לנפן, כי אהר הכהונה קרוב הדבר בתחשס סילי, לסיק מטסיקס אותס בחידות, האנ סיובכ ראס סולל אה בני, הנידו נא בני מי מכס יודע מהו דבר איה המנל כסילס ואין בני להסביל לו להחנייה? והמכיל סנהס מסינ איה אה מי יודע | כי למדתי גניח רני כרסס סתע וכהוב סס ה' אליהו כי איה. וכל הנערים החורים אה התסנה. אה"כ סודר וסולל אותס איזה בני דברים ממלויס אללנו? וחסינ נטר בני בני ליהוד הנריה | והורים כל הנערים נס אה התסנה הרלסונה. והו אלס ססחק יסס המוכך אה לנס יתסיקס ומסיס מתרדמסס. וכן כל הידיה עד נמירא. - נס הפיוס היה נמלל נמחצר ס"ל:

3) פסח סכמי יסוליס - רבי סלמח אכנ
וילסלימל 835

5) יקר ס"ל

וַיַּחַד יִתְרוֹ עַל כָּל- הַטּוֹכֵה אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם:

6) פל ס"ל

על כל
הטובה. טונח המן והנאר והתורה, ועל
כולן, אשר הצילו מיד מצרים, עד עכשיו לא
היה ענד יכול לנרוח ממצרים, שהיתה הארץ
מסוגרת, ואלו ילאו ששים רטח (ממלס):

7) פסח קפסל - יקר

ב (יח) אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך. אשר
גימט' דצ"ך עד"ש באח"כ. גם
אשר רמו לבינה דמסטרא דיובלא נפקי. הוצאתיך
כלומר קודם הזמן והטעם מבית עבדים שהם
עבדים ליוסף והשבטים שלטו ביוסף א"כ הם
עבדים שלכם. ולפי פשוטו פירש הרב מהר"ש
אוזידא ז"ל בספר לחס דמעה באגב במשז"ל
דעשו כשוף דשום עבד לא יוכל לצאת ולכן
מצרים נקרא בית העבדים כי שם תהא מיתתן.
וז"ש אשר הוצאתיך מבית עבדים שלא היה שום
עבד רשאי לצאת ודפח"ח א"נ אפשר דבזכות

הפיוט הזה לא נודע עד כה שם מחברו, ובאיזה זמן נתחבר, ועל מה נוסד הפיוט הזה בסיום ההגדה של פסח. ובכל הגדות הספרדים אינו, והוא בא רק בהגדות האשכנזים, ובמחזור אוניון, ובהגדה עם פי"מרכה לספר" (קרלסרוא תקנ"א) כתוב שמצאו פיוט זה - "אחד מי יודע" גנח וכתוב על קלף בבית המדרש של הרוקח בגרמיזא, וקבעו אותו לדורות לזמרו בליל פסח, עכ"ד, ואני מצאתי גליון א' קלף ישן כתי"י שמראהו מוכיח שנכתב לפני כמה מאות שנים, ובו כתוב פיוט זה ולפניו כתוב "שמע ישראל... אחד", ואחריו הפיוט א' מי יודע כו' עד גמירא, ומזה נתודעתי כי פייטנו יסד אותו על פסוק שמע ישראל וגו' שהיה נהוג לאמרו אז אחר סיום ההגדה. ואולי היה מנהגם כן בעבור שהיו קוראים את שמע בערבית ליל פסח מבעוד יום, כדי למהר באכילת מצה מיד כשתחשך כדתניא (פסחים קט): "חוטפין מצה בלילי פסחים בשביל תינוקות שלא יישנו", וגם מלשון המשנה "ערבי פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד שתחשך", משמע שהי

מכת פרדה לבנה וחיה הוא קחונא דחיי אימא חיות והא קחונא דמיתבי
דחיוון ריש כעידו קא אמרין אין עוד מלבדו אמר רבי תניא ואפילו
כשפים תדא איתתא דדות קא מהדא לבישקל עפרא מתתיה כתיבה
דדבי תניא אמר לה שקלי לא מסתיעא מילחך אין עוד מלבדו סתיב
והאמר ר' יוחנן למה נקרא שמן כשפים • שנבחישין פמליא של מעלה שאני
ר תניא דבישא זכותיה

קרב' פ' ד' ס' 12

ח והוא רחום ויכפר עון ולא ישחית והרפה
?השיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

ק' ק' כ' ס' 13

דתקיננו בצלותא לגבייהו והוא רחום יכפר עון, ולא ישחית
דא משחית, והרבה להשיב אפו דא אף, ולא יעיר כל חמתו דא
חימה,

ק' כ' ס' 14

דרש רבי יהודה
בר כזנא בשעה שנתרשל משה רבינו מן
המילה באו אף וחימה ובלעוהו ולא שיחו
מנעו אלא תגיו מיד וחקק צורה צור
וחברתה את ערלת בה מיד ודרך מצעו
באותה שעה ביקש משה רבינו להורגן
שנאמר הדרך מאף ועזוב חמה ריש
אמרים (6) החימה הרט שני חמה אין לי
ודבתי כי יעורתי מצני האף החימה תרי
חיסה הו ואיבעית אימא נטרד החימה

ק' כ' ס' 15

ד חמה אין לי מי יתנני שמיר
שית במלחמה אפשרה בה אציתנה
יחד:

ק' כ' ס' 16

וילאמר יהודה יהודה יהודה יהודה
אל משה לאמר:

ק' כ' ס' 17

עוד מלכדו הוא סס פעיז
צמחה והוא מנטל כל מיני
לססים והוא ראשי חותיות של
אלו גי כחות שהסס הקדוש
מצטל כחם ולכך אמר ר"ח בן
דוקא תקול לא מסתיעין חין
עוד מלכדו לצטל הכסוף
על פ' מגי כחות והסס ה'ולא
ערים חין עוד מלכדו מנטל
טסס חס והוא רחם יכפר עון
ולא ישחית והרבה להשיב אפו
עיי' ססס סמנוח נר"ח ח"ה
עכנר ולא יעיר כל חמתו

והוא רחום ילכר כ"י לא
יעיר כל חמתו ידוע דלכתיב
חימה חין לי עכחו על חימה
לחצטל ח"ה ולא יעיר כל חמתו
חינו חסלה רק צוודחי כך
עכנר חימה חין לי ולחילא
נחל חף עון נחחית וסרנו
צוק דידוע להסס דסלצה חימות
נחנרנו ח"ה גי ח"מה ח"דוס
עמון ומולח לא נחנרנו והוא
ר"ח עון חף ומחחית ע"ס עוד
ול"ע ידוע וכך סמנחי מו"ח
תקדוה זל"ה ח"חית של חין

התורה יצאו ויש בה כ"ב אותיות גימט' אלף
ות"ק גימט' אש"ר כמ"ש בפ' חקת וזה רמז אש"ר
הוצאתיך:

ק' כ' ס' 18

וזאת שנית דהגם דלא
היו משועבדים לא היו יכולים לצאת דתורת עבד
עליהם וסתם עבד אשר במצרים לא יוכל לצאת
כי עשו כשוף שלא יצא עבד משם לעולם וכתבו
המפרשים דנקראת מצרים בית עבדים כי שם
תהא מיתתם שם תהא קבורתם וז"ש ואמרת אליו
בחזק יד כלומר בקושי והיינו דקאמר בחזק
יד הוציאנו כי כבר היינו מוטמעים בש"ט ו'.

ק' כ' ס' 19

ואלה שבות בני הבאים מצרימה וכו' בכל ס' בראשית אשר מצרימה לבר ספסוק ובני חם
כוש ומצרים שהוא שם הא"י וספסוק ויעבדו מצרים ואילך כתיב מצרים והענין הוא שקודם
שהתחיל השעבוד היהו מצרים פתחה ולכן מצרימה בסם פתחה בסוף ובראש כתיב אבל
אחר שהתחילו לשעבדם סם פתחה בראש וסם סתומה בסוף רבו שבהכנסם סם נגזרים סם ואין
עבר יצא סםם לעולם סתומה ע"י כשפים שלא יוכלו לצאת וסם עשו מצרים היה לה קשרה
פתחים ועשו ע"י כשוף בכל פתח צורה בהבחת חיות לסטל בפתח א' קשו צורה כלב ובכ' צורה
חסור ובנ' אריה ובח' צורה מלה וב' שור וב' גבל ובח' צורה פיר ובס' זאב וב' צורה אדם על
הכל שאם יברח אדם ורעו באיזה פתח ברח סאוה צורה צועקת מיד ע"י כשוף וכל צורות סבאוהו
הסין כולם צועקים ורעו הכל ושינו אוהו וע"י נם כשיצאו ישראל סמצרים יצאו ספתח של צורת
כלב שהם סצוים הרבה והם קו נפש ועכ"ו נאלם פיהם ולא צעקו כסס"ה ולכל בני לא יתרון
כלב לשונו לכאיש שהיא צורה אדם ועד כ"ס סהם שאר צורות ועל זה נקראת מצרים שהוא
לשון סצור וסצוק:

ק' כ' ס' 20

היכן היה יוסף קבור, יש אומרים סרח בת אשר הראה אותו
והיה קבור בגילוס, מה עשה משה וכו'. ויש אומרים בתוך
הפלטרין היה קבור כדרך שהמלכים קבורים ועשו מצרים
קלבים של זהב בקשפים שאם יבוא אדם לשם יהיו נזכחים

וקולן הולך בכל ארץ מצרים
מהלך ארבעים יום, ושתקן משה
שנאמר (שם יא ו) ולכל בני
ישראל לא יחרץ פלב לשנו.
התחיל משה צווח יוסף יוסף
הגיע השעה שאמרת (בראשית נ כה)
פקד יפקד אלהים אתכם, מיד
נתגדר הארון ונטלו משה שנאמר
ריקח משה את עצמות יוסף, והיו
עצמותיו של יוסף מחזרין עמהם
במדבר ארבעים שנה.

ק' כ' ס' 21

אמר ר' יהושע בן לוי למה נקרא שמן ימים
שאינם מנטל על הבריות ר' ראמר ר' תניא מבי לא שאלני אדם על

18) אלהים יתברך ואלהינו אלהים יתברך

זה שמיחה עסקודך לחנוך עיני שנתתי כל אורח שקר ורמה של מסקודך לחנוך על מה שסענעל סקליפוס כידוע אין עוד מלבדו כתיב ולכך צנעו שיעקב יחד למלרים מלא כשפים אמר לו ספס אידי עימד מילרים רימז לו זה ספס סנענעל כשפים

19) קהלים ק"י: ק"ב

קד מפקודיך אתבונן על-בן שנאתי אכל- ארה שקר:

20) ויחן ע"י

ו- אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם-עלה ויוסף ישית ידו על-עיניך:

21) הכהנים

ו- ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל-מלאכתו אשר עשה:

22) ויסיף

ו- וישבע יוסף את-בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעללתם את-עצמותי מזה:

23) יסוף יסוף משה ארבע אלה

ערך א"ע.

אע"מ. הוא שם קדוש המצטל כ"מ כשפים שלא יניקו מהקדושה, והוא ר"ת של ג' כוחות ארום עמון "מואב, וזה השם הקדוש מצטלס. וזה שמלינו בגמי [מס' חולין ד' ו' ט"ב] ההוא איתתא דהוות קא מהדרא למשקל עשרא מסותי כרעא דר'. חנינא, אל שקולי לא מסתייעא מילתך אין עוד מלבדו כתיב דהר"ת הוא זה השם המצטל הכישוף מכל היניקות מהקדושה ועי"ז זה השם ציטל הכישוף שלה, כן הוא בכ"ק של אח"ז הקדוש והסבור מצטלזא זל"ל צפ' ואחחנק, וצפ' בראשית רמז כן צפסוק וישנות ביום השביעי מכל "מלאכתו אשר עשה דהר"ת הוא זה השם הקדוש הנ"ל כי בשנת קודש ציטל הקב"ה כל ערבוניא דבמטעה בראשית של ימות החול עיי"ש"ב, ובספרי מבשר שלום אות ח' רבתי מאמר ס' ביארתי

דהענין הוא למה השם הזה יולא מהר"ת ארום עמון מואב, כי הם בדרגה דג' ראשונות דקלי' וקלי' נוגה כוללת הב"ר דקלי' כדאי' בע"מ, ומשם הוא בא כוחם הרע של הכשפים, ולכך זה השם הקדוש מצטלס עיי"ש"ב, וכבר רמזו הקדמונים דזה השם הק' נרמז בהצטחת הקב"ה ליעקב אע"ה באמרו אנכי ארד עמך מלרימה ואנכי אעלה גם עלה דעי"ז השם הקדוש מצטל כוחם הרע של המלרים והכשפים שלהם, וילאו משם ישראל בשלום, והמה ירדו לנוק' דמהור' כנודע:

ואפ"ר עוד דלכך זה השם מצטל כוחות הקלי' כי הוא מספרו של הלאו הראשון שבתורה שהוא ל"א יהי"ה לך, ולכך הוא מצטל כוחות האחרים, וגם הוא ר"ת אחד עשר מאה, לרמז על גודל כח הקדושה מרישא עד סיפא, שהוא יחידות עשירית והמאות והבן:

ואפשר לרמז עוד בזה, כי כן נרמז בצלוחת יוסף הלדיק באמרו והעליתם את עלמותי מזה אחכס, דהר"ת את עלמותי מזה הוא אותיות השם אע"מ אשר עי"ז השם עלו ישראל ממלרים ואת עלמות יוסף העלו עמקם, בכח הביטול של קלי' נג"ה כנ"ל. ועי' מזה עוד פנינים נפלאים, בספרי מבשר שלום דרוש סמך באריכות:

24) ס' יסוף מלך ספ"י פיוחס קשעא לוקחנן זמאזרה זמא' ע"ס

[ויש לרמז ענין זה בהגדה של פסח: אילו ע"שר מיכות ראשי תיבות שם אע"מ, שהכה בו הקב"ה והכניע את כח הטומאה של מצרים].

25) פשע י: ז: ט:

י' ויקח משה את-עצמות יוסף עמו כי השבע השביעי את-בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את-עצמותי מזה אתכם:

26) רה ק"י ארבע אלה

והנה כתבתי ת"ל הקדמה מהנה"ק מהר"ש שבעלזא ז"ל עמ"ש ר' חנינא (פ"ק דחולין) להיחא מסרונותא אין עוד מלבדו כתיב שהר"ת סאלו התיבות (אע"מ) הוא השם הסבטל את הכשוף והארכתי ת"ל בסקומות

אסור צ"י הוכה שנחלילנו ולא סיו יכולין מעולמות לקנלו ענור גדול הנחירות שהוא עמם אלסותו ועלכ למלס חסיי אלסותו עם אוח אי, נלוח ני ענו סיל פחסי החורה צניח סוא לפון למלוס כנודע על פס שנלוח זס למלס איע כניכול כטיעור פס עפעולעוץ וסכנרלסי יכולין לקנל אור סיוחו יחנך וסחך זס למלס איע כניכול עם אוח אי וסוח ני צלוס ני וכן מלוח ללוח סיס למלוס וכל מי סקרוז יסחך אל אוח אי גדול גס כן צחירחו וסוא צעריגה ועליף ודקוח סרוסניוח יסחך עד סנהעלסלו סלוחיות עלוח ללוח ומעולס לעולס עד אוח ח' עסוא סוף סעדרני' מקוס סנח'י מונ ורע חיי חמיה חיי חמות וסנחנס על כל מעולמות מלוח חיי עד אוח צי נעסל ליסלל סיסו מקריבין כל סעדרונח לנסיי אליף אלופו על. עולס ליחך הכל נחסי ועייז עוקרין סיוח וספע לכל סעולמות וסנכרלן כולס :

סלף אלוחי פ"ח - ס"ח סונו סכ"פ
כל יצחק אייזיק ליקאוונא נובא סע"ס
פ"ח ס"ח ס"ח

"שמעתי ממורי, שאם ידע אדם בידיעה ואמונה שלימה, שבכל הסתרות ומחשבות זרות הקב"ה מסתתר שם אין זה הסתרה כלל, כי בידיעה שאדם יודע ומאמין שבכל תנועה והרהור דבר גדול ודבר קטן, שם הוא אלופו של עולם חיות אלקות, מיד יתפרדו כל פועלי און והרע נופל למטה... אבל לפעמים (דברים לא-יה) ואנכי הסתר אסתיר, שאסתיר גם את ההסתרה... ונשכח ממנו שהקב"ה שם אתו... ואז חל עונש, אבל כל זמן שהאדם דבוק באמונה שלימה בבוראו לא יארע לו שום רע אלא אהבה וחיבה".

סלף אלוחי פ"ח - ס"ח סונו סכ"פ
ס"ח ס"ח ס"ח

מעתה יאירו עינינו להבין מעט מזעיר ענין שם אע"מ היוצא מהפסוק אין עוד מלבדו המבטל את הכשפים, כי תיבת כישוף עולה בגימטריא תי"ו, ללמדנו שכח הכשפים המכחישים פמליא של מעלה, הוא על ידי שמצליחים ח"ו להפיל את האדם, בהסתר הגדול של האות ת' שהם ת' כוחות הטומאה של עשו, ומזה נשכיל להבין כי הביטול של כח הכישוף הוא על ידי שעולים מהאות ת' עד לאות א' להתחבר עם "אלופו" של עולם.

והנה השם אע"מ היוצא מראשי תיבות אין עוד מלבדו עולה בגימטריא אל"ף, לרמוז כי על ידי האמונה שלימה שאפילו בהסתר היותר גדול אין עוד מלבדו, זוכים לעלות מהאות האחרונה תי"ו עד לאות הראשונה אל"ף, שהוא הקב"ה "אלופו" של עולם המסתתר בתוך כל ההסתרות.

שונים אין עת האסף פה.

ולדעתי עפ"י חז"ל שהמצרים לקחו את יוסף ונתנוהו בנילוס וקשרוהו בכשופים שלא יהא אפשר לעלות משם וזה נרמז לדעתי במ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו בכח זה השם שהזכיר עייז נתבטלו הכשוף ועלה מעלה.

והנה בפרשת ציצת רשם האר"י הק' ז"ל השם ע"ב ונרשם על תיבת משה השם עא"מ שר"ת איין עיוד מלבדו לרמוז שהוא שימש עם זה השם ועייז יצאנו סהגלות מצרים.

וילעם ס"ח

ו יִשְׁבוּ הַמִּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב
לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אַחֶיךָ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הִלְךְ
לְקַרְאֲתָךְ וְאָרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:

קאסות יעקב יוסף סונו סכ"פ

כי כל כ"ב אותיות הם לבושין זה לזה כי א נחלצה סוך אוח ב', כי ב' ב' אלפין, גימל הס ג' אלפין וכו' כמו ששמעתי ממורי ז"ה"ה וכו', וראשית הצריחה היה על ידי אוח א שהוא חכמה, וצרא הכל על ידי חכמה כמ"ש (מהלם קד כד) כולס נחכמה עשית (ח"ג כ.), כי נחפשטו האותיות מלמעלה למטה, וצוה צרא כל הנצראים על ידי כ"ב אותיות מן אל"ף עד חיי"ו, וכל הנצרא על ידי אוח שהוא קרוז להמלצל הוא יותר עליון, עד כי הנצרא מן אוח ח' שהוא אוח אחרון, צריה זה הוא שפל צריה מכל הנצראים, כי אס שיקרז אדם עלמו להשי"ת, ויוכלל מן אוח ח' ללוח ס' צקוד (פע"ח שער השנס פ"ח חשר"ק"י) עד שיקרז אל אוח א' שסס אלופו של עולם,

מלוח ס"ח ס"ח ס"ח

כי נבואת סעולמות סיס על ידי אוחיות ססוקס כנו סכחוב ולסיס אללו סמון וסוא סחסיי למלס איע כניכול נחלוחיות כטיעור עם עפעולעומו סיו יכולין לקנל אוכו וסיוחו סנכפע עאלסוחו עקוד אוח אי

מצרים בכשפים שלא יוכל שום עבד לברוח משם ע"כ צוה לנו הש"י לאכול בזו הלילה מצות ומרורים ושיברכו כל הכלל ישראל בו ב' ברכות 'על אכילת מצה' — 'על אכילת מרור בזה במלו כל כשפיהם.

ולכן „על אכילת מצה" עולה כמנין „לא יהיה לך אלהים אחרים על

פני" וע"כ נקרא שפיר ההוא מיכלא מיכלא דסהימנותא, שאלו הב' המצוות שפי גבורה שמענו והמה כוללים כל התרי"ג מצות כמבואר בזהר יתרו.

כצבה של ססס - ססס ססס ססס

אחד מי יודע אחד אני יודע וכו'

הדברים תמוהים, מה חידש בזה ואת מי אין כמו אלה! ונלע"ד שבענין זה גילה הפייטן דברים העומדים ברומו של עולם, דהנה האומות הקדמונים כחשו בה' ובהשגחתו ובתורתו מפני ששכלם לא השיג ליישב הענינים דבר דבור על אופניו, וגם הפילוסופים בהעמיקם בעמקי הפילוסופיא, אם לא היה להם יסוד האמונה תעו מדרך האמת כי קצרה בית אנוש להשתרע בשכלו, אף גם על הדברים הנעשים תחת השמש וק"ו בן בנו של ק"ו ברוחניים האלהים שאין מביא לשכל האנושי שמה. ולכן הרמב"ם ז"ל בספרו המורה כתב שבשכל בלבד אי אפשר להשיג האמת, ורק 'צדיק באמונתו יהיה' והתורה הקדושה היא המאירת עינים. והמשיל משל טאה למי שנולד על אי מאיי הים הריק מאדם ובהמה ואמו מתה בלדתה ואביו גדל אותה, וכשנתגדל והוא לא ראה אשה מימיו וששואל מאביו איך נתהוה בעולם, ומסביר לו אביו שנולד על ידי התחברות לאשתו היא אמו ומהזרע נתרקמת והיית בבטן אמך תשעה חדשים, הלא הבן לא יאמין לדבריו וישאל ממנו תמיהות רבות, איך אפשר להתהוות ולד מזרע היוצא, וגם הוא מן הנמנעות להיות כלוא בבטן ט' חדשים והנשימה לא תעצור עצמה, ועוד שאלות רבות. וכמו כן אנחנו בני אדם כעוללים לא ראו אור מפני שגידולנו בעולם החמרי ולא נוכל להבין חיבור הרוחני והגשמי, שעל זה אנו מברכים 'ומפליא לעשות' כמ"ש בשו"ע א"ח (סימן ו'). וכן קשה עלינו להבין איך יתחבר ה' אל האדם להשפיע עליו רוח נבואה, וכן איך יבא ממקור הטוב איזה רעות, וכן איך ביכולת שממקור הקדושה והטהרה שתצא ההיפך, ובעיקר הנהגת העולם בצדיק ורע לו רשע וטוב לו יש קושיות והויות רבות. ולכן האומות הקדמונים תעו מדרך השכל וסברו שיש שתי רשויות ח"ו, אחד פועל טוב ואחד פועל רע, אחד טמא ואחד טהור. והמצרים היו ראשונים בטעות זה, ולכן אמרו למשה רבינו "יראו כי רעה נגד פניכם" (שמות י"ז), כלומר שהוא ית' הוא רק פועל רע ח"ו וגם אליכם ישלם רע. וזהו שטען בחטא העגל "למה יאמרו מצרים ברעה הוציאם להרוג אותם וגו'" (שמות ל"ב י"ב). וזה הכוונה ביתרו דכתיב "וישמע יתרו וכו' את כל אשר וגו'" (שמות י"ח א') ואח"כ כתיב "ויספר משה לחותנתו את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים על אודות ישראל וגו'" (שמות י"ח ח'), ומה חידש בסיפורו יותר ממה ששמעו? ונ"ל דאמת הוא ששמע את כל אבל עדיין היה סבור דאולי כטענת המצרים שהוא ית' הוא רק וכו', ולזאת סיפר לו משה שכל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים לא מפני שהוא פועל וכו', אלא הכל הוא על אודות ישראל לטובתן של ישראל. והביא לו ראיה מ"את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצילם ה'", כלומר שנתן להם המן והשליו והבאר, שזהו רק טובות בלבד. ולכן ייחד יתרו על כל הטובה וגו' שדבר זה נתחדש אצלו. ועכ"פ מיציאת מצרים נתברר אמונת ה' אחד ואין כאן שני פועלים. ולפיכך בגמרא הסדר אומר 'אחד מי יודע' כלומר מי יכול לברר שרק פועל אחד יש, והתשובה 'אחד אני יודע' דעל ידי יציאת מצרים נתברר לי ש'אחד אלהינו בשמים ובארץ'. וכיון שהתחיל בלשון זה אומר כל החידה בלשון שאלה ותשובה, ושואל 'שנים מי יודע' כלומר מי יודע לברר על ידי דבר שחם שנים, שמה יתברר עיקר הנוגע לאמונה, ומזה יתברר ג"כ שאחד הוא אלהינו בשמים ובארץ, ומשיב 'שנים' אני יודע שני לוחות הברית' דכתיב בהו "והלוחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים" (שמות ל"ב ט"ו) וקבלן משה מיד הקב"ה והורידם לארץ, הרי ראיה ברורה שהרוחני יכול להתחבר עם הגשמי. ומזה ראיה שאחד אלהינו והוא ית' גור שיתחברו, כמו שאומרים ומפליא לעשות כמו שכתבתי.

כצבה של ססס - ססס ססס ססס

ולכן השם הקדוש אע"מ שעולה בגימטריא אל"ף מבטל את הכח של כישו"ף שעולה תי"ו.

2: 4N 20

י פּחזו כפּימ' אליתותר כּי עֵלית משכּבי אבּיך אז חללית יצועי עֵלה:

21: 20 33

כי עלית משכבי אביך אז חללת. אומו שם שעלה על יועי והיא השכינה ו, שהיה דרכה להיות עולה על יועי:

22: 20 34

ובהשקפה ראשונה צריך ביאור מה שפירש רש"י: "אותו שם שעלה על יצועי", כאילו מראה באצבע על איזה שם.

אך לפי האמור יש לומר כי ידוע שמיטתו של יעקב אבינו היתה שלימה, אולם לבן הארמי ביקש להילחם כנגדו בטומאת כשפיו להכניס קלקול במיטתו, אלא שיעקב אבינו כמו רבי חנינא ביטל את כשפיו של לבן בשם אע"מ היוצא מראשי תיבות אין עוד מלבדו שהיא השכינה הקדושה. ויש לומר שקיבל שם זה מרבקה אמו ככתוב (בראשית כז-מב): "ויוגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך".

והענין כי רבקה חששה שמא יתגבר עשו בכשפיו על יעקב, לכן נתחכמה למסור ליעקב את השם הקדוש המבטל את הכשפים באמרה לו: עשו א'חייך מ'תנחם ראשי תיבות אע"מ. והוסיפה לומר לו מיד: "ועתה בני [שמסרתי לך את השם המבטל את הכשפים] שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה, וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך". כי אינך צריך לחשוש מכשפיו מאחר שכבר מסרתי לך את השם המבטל את הכשפים.

23: 20 35

את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך:

24: 20 36

והנה מבואר (בזהר בא ל"ח) שהמצריים קשרו את כל ארין

עפרא מתותי' כרעי' דרבי חנינא לעשות
לו כשפים. ואמר רבי חנינא שקולי לא
מסתעיא מילתיך אין עוד מלבדו כתיב,
דהיינו שם אע"מ ר"ת של אין עוד
מלבדו, והוא מבטל כל מיני כשפים. וא"כ
כאן רמז שם זה שנתעורר קדושת שם זה
כמבואר וא"ש לע"ד.

עד שבאו תלמידיהם ואמרו רבותינו
הגיע זמן קר"ש של שחרית
חסידים מספרים על הצדיק הקדוש רבי
לוי יצחק מברדיטשוב וצוק"ל
סניגורן של ישראל שבדרכו מבית
הכנסת בליל הסדר היה מתעכב ומקשיב
לעריכת הסדר של פשוטי העם מאחורי
דלתות ביתם.

פעם אחת הקשיב לסדר של "יהודי
פשוט" עם הארץ ושמעו ואמר
בהתלהבות יתירה א-ח-ד חכם, א-ח-ד
רשע, וכך לכל אחד מארבעת הבנים,
והוא נימק את מנהגו בפני בני ביתו,
כי זוכר הוא מימי הילדות שאבא לימד
אותו שכתוב בשו"ע שצריך להאריך
בא-ח-ד (הלכות קר"ש סי' ס"א סעיף ו').
וכך הוא נוהג גם בפסוק זה.

נשא ה"קדושת לוי" את כפיו למרום
ואמר "רבנו של עולם מי כעמך
ישראל" הלא זה כל התכלית של ליל
הסדר וסיפור יציאת מצרים להגיע
לקבלת עול מלכות שמים, וגדולי
התנאים היו מסובין כל הלילה ומספרין
ביציאת מצרים, עד שהגיעו לתכלית זו
ואמרו תלמידיהם "הגיע זמן קר"ש של
שחרית", ראה יהודי פשוט זה, אך
בקושי התחיל את הסדר, וכבר הוא
מאריך באחד כדרך שעושים בקר"ש.
והצדיק הוסיף בדרך צחות "הגיע זמן
קר"ש של שחרית" אותיות
שחרית הם חכם, רשע, תם, ושאינו
יודע.

אלא פתרכה ט"ז: י"ב

יב ולכל היד החזקה ולכל המורא
הגדול אשר עשה משה לעיני כלי ישראל: פ פ פ

סנה נבט' - אלא פתרכה ט"ז: י"ב

עוי"ל בזה דהנה הר"ת אשר עשה
מ"שה הוא אע"מ שם א' משם
ע"ב. והנה איתא בספר מעבר יבק (שפתי
צדיק פרק ז) לפרש מה דאיתא (חולין ז ע"ב)
דהיא איתתא דקא מהדרא למישקל